

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Dunaj 10. avg. „N. W. Tagblatt“ poroča, da je 70.000 Rusov 9. t. m. zopet prišlo Plevno, da se je razvila velika bitka, katere izid še ni znan. (To poročilo do zdaj, ko uredovanje lista končujemo, ni še potrjeno bilo od druge strani. Ur.)

Dunaj 9. avg. Poročila iz Peterburga pravijo za gotovo, da Turki vse ranjene Ruse pomore.

Bukarešt 10. avg. Govori se, da je 40.000 Rusov s 56 kanoni na mostu pri Bardoči narejenem, čez Dunav prestopilo v Bulgarijo.

Zimnica 8. avg. O preseljevanju glavnega kvartirja v Fratešti ni nobene misli! Ostane v Bulgariji. — Od generala Gurka so došla (dobra) poročila, da je Balkanske prehode dobro utrdil in jih zasedene drži.

Dubrovnik 9. avg. Tu se čuje, da, ker Črnogorci nemajo veliko upanja, da bi Nikšič sestreljali in vrgli s tistim Krupovim kanonom, ki so ga pri Medunu osvojili, hočejo trdnjavo z žejo prisiliti, da se uda. Zato hoté vodo, ki v Nikšič teče, odvoditi. Zato pa je preveliko dela s prekopom gore. — Knez je ukazal vojvodi Mušiču z njegovimi četami udariti v zgornjo Hercegovino.

Vojska.

O bitvi pri Plevni se piše z bojišča „N. Zt.“, da je Turkov bilo 50 do 60.000, Rusov pa le 40.000. Turki so bili v trdnih šancah in zagrajah, le fesi (pokrivala) so bili videti in puške, ko so Rusi naskakovali. Ruski general Krüdener je imel sicer več artilerije, ali pri Plevni je tak kraj, da kanoni niso bili za rabo, niso se mogli razpostaviti. Ruski polk Pensa je osemkrat naska-

kaval turške nasipe in šance, ali Turki so tako morilno streljali izza varnega zavetja, da so Rusi kljub največji hrabrosti in nevstrašnosti odjenjali. Ravno tako drugi polki. Vojaki so vedeli, da veliki knez želi Plevno imeti, zato so se na nekaterih krajih sami v boj zagrizli bili, da jih ni bilo proč spraviti tudi, ko se je uže videlo, da ne gre.

Turkoljubljen dunajski list piše: „Kakor kako iznenadenje se glasi novica, da je turška vojska v Aziji Suhumkale zapustila. Če se ta novost potrdi, potem pomeni toliko, kakor da Turki prepuščajo Kavkaz in „sveta vojska“, katero so turški derviši mej Kavkazci zoper Ruse pridigovali, bila je krvava šala, s katero so se nevedni gorjanci izvabliali v pogubo. Mi nečemo tu spominjati, da koran zapoveduje vernikom, braniti verske brate in jih ne zapustiti, mi le obžalujemo osodo mohamedanskega prebivalstva v Kavkazu. Uporni rodovi so zdaj brez varstva ruskemu maščevanju prepuščeni, in Rusi bodo uže zaradi tega ostro kaznovali upornike, da eksemplj postavijo za kasneje in za druge svoje Mohamedance.“ Tako Turkoljub za svoje brate toži, kristijanski Bulgari, klani in na kol nabijani, se mu pa ne smilijo!

Stara Srbija je od turške vojske skoro popolnem zapuščena, kakor se piše iz Pri-zrena. Vse je Osman paša povlekel soboj v Plevno. Tako bi Srbi imeli legak posel, ko bi brzo v vojno posegli, — kar tudi vedno verjetnejše postaje, da bodo, kljub vsem praznim in onemoglim žuganjem Magjarov.

Vojašk strokovnjak piše v vladnej dunaj-skej „Pol. Corr.“: „Strah, kakor se je po nezgodi pri Plevni lotil podunavske armade, je redka prikazen in se ne da razložiti jednostavno po pretrpenih izgubah in strate-gičnih pomotah. Bilo se je 31. pr. m. na ruske-

strani: 9. kor, po odračunjenih prejšnjih izgubah z 20.000, potem 30. divizija z 12.000, dalje 2. brigada 32. divizije s 6000, skupaj 38.000 kombatantov. Osman-paša je imel nad 30.000 mož, s katerimi je prišel od Vidina in 15 do 18.000 mož, ki so prišli iz Niša, Piro-sa in Sofije, skupaj dakle 45 do 48.000 mož, mej temi 40.000 kombatantov. Turki so se topli v defenzivi, Rusi so napadli in so bili po osemurnem, ljutem boji s 5—6000 mrtvimi in ranjenimi odbiti, ne da bi jih bil kdo pro-ganjal, in ne da bi bili sovražniku kaj troféj (znamenj zmage) pustili. Taka zmaga po strogih vojaških pojmihi ni pobitje, katerih značaj je izguba troféj. Pogum ruskih čet se je v dosedanjih bojih pokazal v najsijajnejšej luči, kajti le izvrstne čete lahko v ofenzivi imajo tako izgubo. Ako pa take izgube ne-majo dostojnih posledic, mora se sklepati, na pomanjkljivo taktiko in na napake v porab-ljenji vojnih oddelkov. V resnici je v ruski taktiki glavna stvar še vedno napad z ba-joneto in pa porabljenje vojakov v masi, da so jih topovi toliko lažje podirali. Strate-gična situacija Rusov je bila gotovo taka, kakor jo mogó želeči le najboljši vojskovodje. Zagvozdjeni mej Osmana, Suleimana in Mehe-med-Alija bili bi lahko drugega za drugim pri-jeli, in da bi le nekoliko sreče imeli, po-polnem uničili. Kaj pa so rajši naredili vodi-telji! Prijeli so ob enem vse ločene vojske sovražnikove in bili so, se ve da, povsod te-peni.

Plevna je morebiti pomanjkljeje ruske armade odkrila celemu svetu, sicer pa situva-cijo na bojišči malo izpremenila. Rusi so vedno še gospodarji mej Nikopoljem in Pirgosom do balkanskih sotesk mej Šipko in Demirkapu, in vedno še dele turško ar-mado v tri oddelke. — Ruska armada tukaj

Listek.

Žid.

(Spisal Ivan Turgenjev; poslovenil V. Eržen.)
(Konec.)

Ker baš nijsem imel nikakoršne straže, ustavim se blizo generalove kočice.

Za nekoliko trenutkov se prikaže Hiršel. Siljavka in trije drugi vojaki so ga spremljali. Nesrečni žid je bil na pol mrtev in je komaj vzdigoval noge. Siljavka pohiti, mimo mene idoč, v tabor, a kmalu se vrne z vrvjo. Na prostih, a ne hudobnih vojaških licih se po-javi izredno sočutje. Ko je žid zapazil vrv, si jame viti roke, sede na zemljo in zaječi. Mol-čeč ga obstopijo vojaki in mrko povesejo oči na tla. Približam se Hiršelu in mu nekaj zašepnem; on zaječi, kakor dete, a mene niti ne pogleda. Zamahnem z roko, otidem v svoj

šator, se vržem na sag in — sklenem oči. — Kar prileti nekdo z velikim ropotom v šator. Vzdignem glavo in ugledam Saro; lica je bila bledaga. Vrže se pred me in se oklene moje roke.

„Pojdiva, pojdiva, pojdiva —“ prosila je, da jej je zmanjkovalo sape.

„Kam? Zakaj? Ostaniva rajša tukaj.“

„K očetu — k očetu — naglo — reši ga — reši —“

„Kakovemu očetu?“

„K mojemu očetu, obesiti ga hočejo!“

„Kaj? Ali je morebiti Hiršel —“

„Moj oče! Vse ti povem potem —“ po-vzame obupno lomeč si roke; — „pojdiva samo — pojdiva —“

„Stoj!“ — jej pravim. „Ali kam naj greva? Vojaki me ne bodo poslušali.“

Sara me kar za soboj povleče. — Pri-znam, da se mi je vrtilo po glavi.

„Čuj, Sara,“ jej rečem, „čemu bi hodila tja. Bolje bi bilo, da grem še enkrat k ge-neralu; — pojdi z mano; morebiti ga še iz-prosiva.“

Sara se na jedenkrat ustavi in me bo-jazljivo pogleda.

„Poslušaj me, Sara. Jaz ne morem po-milostiti tvojega očeta, ali general more. Poj-diva k njemu.“

„A mej tem ga uže mogo obesiti,“ zaječi Sara.

Ozrem se. Blizo naji je stal pisar.

„Ivanov!“ zazovem ga — „pohiti tam k njim in jim ukaži, da počakajo; reci, da sem otšel k generalu pomilostenja prosit.“

„Grem.“

Ivanov se odpoti.

Nijso naju pustili k generalu. Zaman sem prosil, dokazoval, naposled se celo tudi rotil — zaman si je Sara trgala lase iz glave in

sodijo tujci; mi pa zakličemo: napreduj in uči se vedno bolj v prid sebi in domovini!

Domače stvari.

— (Sokol!) Sokol pojde v nedeljo jutraj ob pol treh s poštnim vlakom do Rakeka in od tam na voze v Lož, ter pride v ponedeljek jutraj ob 5. uri zopet v Ljubljano. Zbirališče za odhod je čitalnična restavracija. Do dveh po polu noči naj se snidejo Sokoli v društveni obleki v čitalnici. Vsakemu Sokolu je tudi prosto, iti takoj na kolodvor. Opozoruje se Sokole, naj vsak skrbi, da poštne vlake ne zamudi.

Odbor.

— (Pred porotniki) je včeraj v Ljubljani stal idrijski bivši c. kr. sodnik Vencovski, ki je izneveril iz urada 39krat, skupaj 7830 gold. On je vse priznal in jokal tako, da je še g. predsednik porotnega sodišča za njim jokati začel.

— (Kanal na šentpeterskem predmestju) se je začel delati iz škofjih ulic do vode. Stal bode 3600 gld., a potreba je bila velika. Delo se močno hvali, da je solidno.

— (Iz Slivnice pri Mariboru) se piše „G.“ Nekaj časa smo začeli bati se za letošnjo jarino zaradi pritiskajoče suše; najbolj je trpela kuruza in krompir. Toda zdajni dež prve dni avgusta je vsemu silju dal novega življenja in moči.

— (G. drž. poslanec Seidl) je lani „Slov. Gospodarja“ tožil, kakor da bi ta lažljivo poročal, da je g. S., čeravno cesarski oficir, pozabil za, po testamentu sporočene in prejete denarje, cesarjevo podobo za šolo pri sv. Križu kupiti itd. Sedaj je po 2kratni preiskavi prisiljen od tožbe odstopiti 31. jul. t. l. G. Seidl plača okoli 90 gld. stroškov.

— (Slomšekov spomenik) so začeli ta teden staviti v stolnej cerkvi; delo je krasno!

— (Ostrupljena.) Posestnica Klemenčnik v Lehnu pri Slovenjemgradci je nedavno umrla. Ker je bil ta slučaj sumnjiv, je sodnija stvar začela preiskavati, in na izkopanem truplu se je pokazalo, da je bilo ženi zavdano.

— (Nesreča pri splavljenju drv) se je zgodila v Cinzatu na Pohorju, kjer je velik hloed 63letnega Luk. Zebeja ugrabil, po splavi potegnil in usmrtil.

— (Pogorel) je Jožefu Hödelu hlev in gospodarsko poslopje v Marenbergu; škoda je 4000 gl. Velik ogenj je bil tudi v Skaluh, kjer sta pogorela Marjeta Rebernjak in Fr. Zgolča.

— (Hrvatje o Slovencih) Hrvatski „Primorac“ piše o našem prepovedanem tabru: „Mi se vrlo radujemo, da su braća Slovenci konkretirali svoje simpatije za iztočnu braću u zahtjeve, neka Austrija utjelovi Bosnu trojednoj kraljevini Hrvatskoj, Slavoniji i Dalmaciji. Ovo je razborit i jednostavan cilj, koj će svaki rodoljub odobriti. Ovaj cilj predpostavlja, da će prije hrvatski kralj složiti Hrvatsku, Slavoniju i Dalmaciju pod jedinstvenu, upravnu i političku kapu, te ovako snažnoj Hrvatskoj pripojiti Bosnu, koja po svih svojih prirodnih odnošajih spada u kraljevinu Hrvatsku. Ovaj zahtjev sve obseže i izcerpljuje. Taj zahtjev ponajprije očituje, da Slovenci i Hrvati neodgovaraju pred Slavenu ni pred nikim za posljedice, kad bi se Bosna zaposjela, a nebi ju se pridružilo zemlji, s kojom jedinom može uživati jamstva narodnoga razvoja. Njim se očituje, da

mi težišče južnoga slavenstva neželimo nipošto stvoriti izvan granica habsburške monarhije, već u njoj, i to u sredini onoga naroda, koj je svojom djelotvornom lojalnošću za kralja svoga i cara sve druge u poviesti jamačno nadkrililo. Taj zahtjev očituje, da mi kraj svih gorljivih simpatija za Ruse i iztočne Slavene nehamamo naše političke programe u magli tobožnjega sveslavenstva, kako to magjarsko bečarstvo uči, već da mi sa žilami naše narodne svijesti stojimo u granicah pravih interesa i potreba ove monarhije i dinastije.“

Razne vesti.

* (Svet Pavel časnikar.) Katoliški list poroča, da je baš te dni umrla slavni škof Keteler iz Majnca nekdanji govoril o važnosti časopisov in rekel na konci: „Jaz bi mislil, da ko bi sveti Pavel zdaj živel, uredoval bi časopis.“

* (Dobro spričevalo) je dobila neka dekla v Kevermeši na Ogerskem: „Bog obvari vsakega pred njo in njenim klepetavim jezikom; sicer pa rada je, sedi in spi, dela se pa kolikor moč ogiba.“

* (Velik požar) je uničil 3. t. m. švedsko primorsko mesto Sundsvall, ki je štel 6000 prebivalcev.

* (Igube po vojski.) V tretjej četrtini sedanjega stoletja so vojske pobrale veliko ljudi in denarja. Mrtvih ali vsled ran umrlih je bilo v Krimski vojski 750.000 ljudi; v italijanski vojski l. 1859 jih je bilo 45.000, v šlezvik-holštanski vojski 3000, v državljanski vojski južne Amerike 280.000, severne Amerike 520.000; v avstrijsko-prusko-italijanski vojski l. 1866 je bilo mrlicev 45.000, v mehičanski ekspediciji 65.000, v zadnji prusko-francoski vojski 215.000 vsega skup 1.920.000 ljudi. Veljala je krimska vojska 340 milj. funtov sterlingov, italijanska 60, obe amerikanski 940 in 460, avstrijska proti Italiji in Prusiji 66, mehičanska ekspedicija 40, nemško-francoska končno 500, vse skup 2413 milijonov funtov sterlingov, funt po 10 gld.

Poslano.

V št. 178 „Slov. Naroda“ velečenjeni profesor gospod dr. Krek razjasnjuje o gospod Peterlinovem rokopisu, o katerem sem jaz v odborovi seji 30. jul. t. l. poročal tako, kakor da bi ga pregledovalec, gospod profesor dr. Krek še ne bil „Matici“ vrnil. Potrebno se mi zdi, da povem, zakaj sem res tako (gotovo brez hudobnega namena) poročal. Ko mi je g. Peterlin (6. maja t. l.) pisal in vprašal, kdaj se bode natisnilo njegovo nabrano narodno blago, pogledal sem v Maticini vložni zapisnik, in tu je 13. maja 1874. l. pod št. 81 zapisano: „G. Peterlin vpraša, kaj je z njegovim rokopisom, ki ga je „Matici“ poslal. Odgovor — da še ni poročila od dr. Kreka.“ (Tušek.) Ker od tistega časa do zadnje odboje se je v zapisniku nisem o tem najdel besedice več, poročal sem tako, kakor sem vedel; sedaj pa, ko je gospod prof. dr. Krek to stvar natanko razjasnil, sem mu hvaležen, da vem več in da bodem tudi to zadevo vravnal tako, kakor se uže poldrugo leto trudim, da bi popolno uredil vse Maticine zastalnice, ki so se največ nakopile po nagli izgubi treh delavnih Maticarjev (Lesar, Costa, Tušek).

V Ljubljani, 9. avg. 1877.

Andr. Praprotnik,

odbornik in tajnik „Matice Slovenske“.

Tujci.

9. avgusta:

Evropa: Stroj iz Zagorja. — Fritsch iz Trbovlja.

Pri Slonu: Koman iz Dunaja. — Prosenez iz Postojne. — de Santi iz Trsta. — Udovič iz Celovca. — Löbl iz Dunaja.

Pri Malič: Warhanek iz Dunaja. — Michlstätter iz Trsta. — Bar. Wallsee iz Dunaja. — Fink

iz Gradca. — pl. Schwarz iz Dunaja. — Stolzer iz Kaniže. — Müller iz Dunaja.

Dunajska borza 10. avgusta.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	62 gld.	95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	75
Zlata renta	74	95
1860 drž. posojilo	111	50
Akcije narodne banke	818	—
Kredne akcije	168	20
London	122	40
Napol.	9	80
C. k. cekini	5	83
Srebro	106	90
Državne marke	60	20

Za učenca

se sprejme v špicerijsko štacuno na deželi deček 13 do 14 let star, kateri je 4 razred ali prvo šolo dobro izdelal. Kje, pove administracija „Slov. Naroda“.

(209—1)

vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je ali bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroška; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze, naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprobavljajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečih, ožonost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenčke in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicinske, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dlisti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja-tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti ni mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih bolezni, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehaštih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 6 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gld. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-Gasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in špicerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povšetjih. V Ljubljani Ed. Mehr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oru“, v Trstu pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviću. (121)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Dunaj 10. avg. „N. W. Tagblatt“ poroča, da je 70.000 Rusov 9. t. m. zopet prišlo Plevno, da se je razvila velika bitka, katere izid še ni znan. (To poročilo do zdaj, ko uredovanje lista končujemo, ni še potrjeno bilo od druge strani. Ur.)

Dunaj 9. avg. Poročila iz Peterburga pravijo za gotovo, da Turki vse ranjene Ruse pomore.

Bukarešt 10. avg. Govori se, da je 40.000 Rusov s 56 kanoni na mostu pri Bardoči narejenem, čez Dunav prestopilo v Bulgarijo.

Zimnica 8. avg. O preseljevanju glavnega kvartirja v Fratešti ni nobene misli! Ostanje v Bulgariji. — Od generala Gurka so došla (dobra) poročila, da je Balkanske prehode dobro utrdil in jih zasedene drži.

Dubrovnik 9. avg. Tu se čuje, da, ker Črnogorci nimajo veliko upanja, da bi Nikšič sestreljali in vrgli s tistim Krupovim kanonom, ki so ga pri Medunu osvojili, hočejo trdnjavo z žejo prisiliti, da se uda. Zato hoté vodo, ki v Nikšič teče, odvoditi. Zato pa je preveliko dela s prekopom gore. — Knez je ukazal vojvodi Mušiču z njegovimi četami udariti v zgornjo Hercegovino.

Vojska.

O bitvi pri Plevni se piše z bojišča „N. Zt.“ da je Turkov bilo 50 do 60.000, Rusov pa le 40.000. Turki so bili v trdnih šancah in zagrajah, le fesi (pokrivala) so bili videti in puške, ko so Rusi naskakovali. Ruski general Krüdener je imel sicer več artilerije, ali pri Plevni je tak kraj, da kanoni niso bili za rabo, niso se mogli razpostaviti. Ruski polk Pensa je osemkrat naska-

kaval turške nasipe in šance, ali Turki so tako morilno streljali izza varnega zavetja, da so Rusi kljub največji hrabrosti in nevstrašnosti odjenjali. Ravno tako drugi polki. Vojaki so vedeli, da veliki knez želi Plevno imeti, zato so se na nekaterih krajih sami v boj zagrizli bili, da jih ni bilo proč spraviti tudi, ko se je že videlo, da ne gre.

Turkoljuben dunajski list piše: „Kakor kako iznenadenje se glasi novica, da je turška vojska v Aziji Suhumkale zapustila. Če se ta novost potrdi, potem pomeni toliko, kakor da Turki prepuščajo Kavkaz in „sveta vojska“, katero so turški derviši mej Kavkazci zoper Ruse pridigovali, bila je krvava šala, s katero so se nevedni gorjanci izvajljali v pogubo. Mi nečemo tu spominjati, da koran zapoveduje vernikom, braniti verske brate in jih ne zapustiti, mi le obžalujemo osodo mohamedanskega prebivalstva v Kavkazu. Uporni rodovi so zdaj brez varstva ruskemu maščevanju prepuščeni, in Rusi bodo že zaradi tega ostro kaznovali upornike, da eksemplj postavijo za kasneje in za druge svoje Mohamedance.“ Tako Turkoljub za svoje brate toži, kristijanski Bulgari, klani in na kol nabijani, se mu pa ne smilijo!

Stara Srbija je od turške vojske skoro popolnem zapuščena, kakor se piše iz Prizrena. Vse je Osman paša povlekel s seboj v Plevno. Tako bi Srbi imeli legak posel, ko bi brzo v vojno posegli, — kar tudi vedno verjetnejše postaja, da bodo, kljub vsem praznim in onemoglim žuganjem Magjarov.

Vojašk strokovnjak piše v vladnej dunajski „Pol. Corr.“: „Strah, kakor se je po nezgodi pri Plevni lotil podunavske armade, je redka prikazen in se ne da razložiti jednostavno po pretrpenih izgubah in strateških pometah. Bilo se je 31. pr. m. na ruske

strani: 9. kor, po odračunjenih prejšnjih izgubah z 20.000, potem 30. divizija z 12.000, dalje 2. brigada 32. divizije s 6000, skupaj 38.000 komabantov. Osman-paša je imel nad 30.000 mož, s katerimi je prišel od Vidina in 15 do 18.000 mož, ki so prišli iz Niša, Pirose in Sofije, skupaj dakle 45 do 48.000 mož, mej temi 40.000 komabantov. Turki so se topli v defenzivi, Rusi so napadli in so bili po osemurnem, ljutem boju s 5—6000 mrtvimi in ranjenimi odbiti, ne da bi jih bil kdo proganjati, in ne da bi bili sovražniku kaj troféj (znamenj zmage) pustili. Taka zmaga po strogih vojaških pojmihi ni pobitje, katerih značaj je izguba troféj. Pogum ruskih čet se je v dosedanjih bojih pokazal v najsijajnejši luči, kajti le izvrstne čete lahko v ofenzivi imajo tako izgubo. Ako pa take izgube nemajo dostojnih posledic, mora se sklepati, na pomanjkljivo taktiko in na napake v porabljeni vojni oddelkov. V resnici je v ruski taktiki glavna stvar še vedno napad z bajonetom pa porabljenje vojakov v masi, da so jih topovi toliko lažje podirali. Strateška situacija Rusov je bila gotovo taka, kakor jo mogó želeti le najboljši vojskovodje. Zagvozdni mej Osmana, Suleimana in Mehemed-Alija bili bi lahko drugega za drugim prijeli, in da bi le nekoliko sreče imeli, popolnem uničili. Kaj pa so rajši naredili voditelji! Prijeli so ob enem vse ločene vojske sovražnikov in bili so, se ve da, povsod tepeni.

Plevna je morebiti pomanjkljeje ruske armade odkrila celemu svetu, sicer pa situacija na bojišču malo izpremenila. Rusi so vedno še gospodarji mej Nikopoljem in Pargosom do balkanskih sotesk mej Šipko in Demirkapu, in vedno še dele turško armado v tri oddelke. — Ruska armada tukaj

Listek.

Žid.

(Spisal Ivan Turgenjev; poslovenil V. Eržen.)
(Konec.)

Ker baš nijsem imel nikakoršne straže, ustavim se blizu generalove kočice.

Za nekoliko trenutkov se prikaže Hiršel. Siljavka in trije drugi vojaki so ga spremljali. Nesrečni žid je bil na pol mrtev in je komaj vzdigoval noge. Siljavka pohiti, mimo mene idoč, v tabor, a kmalu se vrne z vrvjo. Na prostih, a ne hudobnih vojaških licih se pojavijo izredno sočutje. Ko je žid zapazil vrv, si jame viti roke, sede na zemljo in zaječi. Molčeč ga obstopijo vojaki in mrko povesejo oči na tla. Približam se Hiršelu in mu nekaj zašepnem; on zaječi, kakor dete, a mene niti ne pogleda. Zamahnem z roko, otidem v svoj

šator, se vržem na sag in — sklenem oči. — Kar prileti nekdo z velikim ropotom v šator. Vzdignem glavo in ugledam Saro; lica je bila bledega. Vrže se pred me in se oklene moje roke.

„Pojdiva, pojdiva, pojdiva —“ prosila je, da jej je zmanjkovalo sape.

„Kam? Zakaj? Ostaniva rajša tukaj.“

„K očetu — k očetu — naglo — reši ga — reši —“

„Kakovemu očetu?“

„K mojemu očetu, obesiti ga hočejo!“

„Kaj? Ali je morebiti Hiršel —“

„Moj oče! Vse ti povem potem —“ povzame obupno lomeč si roke; — „pojdiva samo — pojdiva —“

„Stoj!“ — jej pravim. „Ali kam naj greva? Vojaki me ne bodo poslušali.“

Sara me kar za soboj povleče. — Priznam, da se mi je vrtelo po glavi.

„Čuj, Sara,“ jej rečem, „čemu bi hodila tja. Bolje bi bilo, da grem še jedenkrat k generalu; — pojdi z mano; morebiti ga še izprosiva.“

Sara se na jedenkrat ustavi in me bojazljivo pogleda.

„Poslušaj me, Sara. Jaz ne morem pomilostiti tvojega očeta, ali general more. Pojdiva k njemu.“

„A mej tem ga že mogo obesiti,“ zaječi Sara.

Ozrem se. Blizu naji je stal pisar.

„Ivanov!“ zazovem ga — „pohiti tam k njim in jim ukaži, da počakajo; reci, da sem otšel k generalu pomilostenja prosit.“

„Grem.“

Ivanov se odpoti.

Nijso naju pustili k generalu. Zaman sem prosil, dokazoval, naposled se celo tudi rotill — zaman si je Sara trgala lase iz glave in

znaša 6 korov po 40.000 mož počez, torej skupaj 240.000 mož s 150.000 kombatan- ti.

Turki pa imajo pri Plevni pod Osman- pašo 48.000 mož s 40.000 kombatan- ti, južno od Balkana pod Suleiman-pašo 30.000 mož s 25.000 kombatan- ti in od Ruščuka do Šumle pod direktnim poveljem glavnokomandujučega Mehemed-Ali-paše 85.000 mož s 70.000 kom- batanti. — Za koga se bode konečno stvar obrnila, o tem ne more nihče dvomiti. Turki so zadnjega moža postavili in tudi z največjim trdom ne bodo mogli zatlačiti lukenj, ki jih delajo bolezni in izgube v bitkah. Rusi pa lahko pomankljaje vedno pokrivajo. Uže so nabrali zopet 100.000 novincev, ki so raz- deljeni mej stare vojake. Na bulgarsko bojišče samo se bode postavilo nad 60.000 kombatan- tov. — Gotovo, da ti novi oddelki ne mogo- takoj v akcijo stopiti; ker imajo Rusi samo eno železnico, po katerej se vozi vsak dan osem vlakov. Po tej železnici morajo vse pre- peljati, treba bode torej dva meseca čakati, da nove vojake spravijo na bojišče. — Iz tega se vidi, da bodo Rusi še dolgo morali čakati, da tehtnica klone na njih stran; a slabo pozna oni odnošaje, ki Turkom srečen konec prorokuje.“

Pritožba zoper prepoved taborja.

Gg.: dr. Bleiweis, dr. Vošnjak in dr. Zar- nik so vložili na c. kr. deželno vladu sledečo pritožbo:

„Slavno c. kr. okrajno glavarstvo!

Zoper določbo od 4. avgusta 1877, štev. 9101, pod A, ki je bila v nedeljo 5. avgusta t. l. dr. J. Bleiweisu vročena, vlagamo podpi- sani na slavno c. kr. deželno vladu to-le pritožbo:

Uzroki, s katerimi slavno c. kr. okrajno glavarstvo to določbo podpira, niso nikakor veljavni. Pravi, da bi se tak tabor nikakor ne vjemal z nevtrality naše države, ako bi se na taistem resolucije v takem pomenu sklepale, kakor smo jo mi predložili. Ali treba je pomisliti, da imamo z Magjari skupno jed- nega in taistega vladarja, jednega in taistega ministra izvanjskih poslov, kateri se mora v prvi vrsti za nevtrality brigati. Ta minister, gotovo koreniti Magjar od nog do glave in kakor tak zelo čislán od svojih sorojakov, bi bil lahko z enim migljajem vse tabore na Magjarskem nemogoče storil, ako bi se bil le količkaj bal, da bodo magjarske s tako ostro- stjo zoper Rusijo bobneče resolucije škodovala

nevtrality. In v resnici, grof Andrassy se nij zmotil. Akoravno so Magjari na stoterih in stoterih taborih strašansko s puškami in to- povi (se ve da samo na jeziku) zoper Rusijo rožljali, vendar taista vsled tega nij za potrebno držala, le enega vojaka več na erdeljsko ali gališko mejo postaviti.

Slavno ces. kr. okrajno glavarstvo pravi, „da po tem takem bi ta resolucija dejanja oživeti zahtevala, ki so splošnemu prizadeva- nju za ohranjenje miru ravno nasproti.“

Na to pa ravno Magjarske resolucije me- rijo, ker zahtevajo, da bi Avstrija čem prej vojsko z Rusijo začela. Zavoljo splošnega pri- zadevanja za ohranjenje miru je pa treba tudi nam Slovanom priliko dati, na javnih shodih svoje mnenje izjaviti; kajti po enostranskih magjarskih resolucijah se vtegne rusovsko ob- činstvo v misel zapeljati, da vse prebivalstvo našega cesarstva za vojsko proti Rusiji hre- peni. To krivo mnenje bi pa vtegnilo rusov- sko občinstvo tako razburiti, da bi se ravno vsled tega nevtrality kaj lahko skalila.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo pravi, da bi naša resolucija zbeganje in nemir v občin- stvu napravila. Zbeganje in nemir so pa v na- šem občinstvu ravno magjarske resolucije na- pravile, ki se zavzemajo za Turka, najkrutej- šega in najbolj neusmiljenega sovražnika kr- ščanstva in našega naroda, kakor ga že slavni Valvazor imenuje. Naš tabor bi bil ravno po- treben, da bi se našo slovensko, po magjar- skih resolucijah razburjeno in zbegano občin- stvo zopet pomirilo.

Mi opozorujemo slavno c. kr. deželno vladu tudi na to, da je bil tabor enacega smisla, kakor naš tabor, brez zaprek dovoljen v Za- grebu dne 5. avg. t. l. in da ban Hrvatski, načelnik kr. deželne vlade je jako prijazno sprejel deputacijo, ki mu je dne 6. t. m. po- dala sklenjeno resolucijo, ter obljubil izročiti jo ministerstvu vnanjih oprav in pa tudi Njega veličanstvu.

S to izjavo je kr. vlada ovrгла vse raz- loge, s katerimi je c. kr. okrajno glavarstvo Ljubljansko odbilo prošnjo podpisanih za tabor Udmatski. Kar je po takem pravo na Hrvat- skem, tem manj more to napačno biti na zemlji Slovenski, vsaj smo Slovenci, kakor Hrvati pod isto krono, pod krono presvitle Habsburške dinastije.

Kakor smo dokazali, nij naš tabor v ni- kakoršni zvezi z nevtrality naše carevine. Nedovoljenje tabora bi nam pa spet prav „ad oculos“ pokazalo, da svoboda, ki vlada v

Translejtaniji, je jako različna od tiste, ki pri nas kraljuje.

Ker nam pa nikakor v glavo ne gre, da imajo državljani v Translejtaniji predprave pred nami za vnanjo politiko, prosimo:

„Naj slavna c. kr. deželna vlada blagovoli dovoliti tabor Udmatski dne 19. t. m. popolu dne ob 5. uri.

Slavno c. kr. okrajno glavarstvo pa naj blagovoli to pritožbo nemudoma slavni c. kr. deželni vladi v rešitev predložiti.

V Ljubljani 11. avgusta 1877.

Dr. Jan. Bleiweis, dr. Jos. Vošnjak, dr. Val. Zarnik.

Vojaški glas za Slovane.

Dunajsko vojaško glasilo „Wehr-Zeitung“ pri- naša sledeči članek:

„Politični dunajski in peštanski časopisi pišejo zdaj mnogo o mobilizaciji in njenem na- menu. Nazori o tem so različni, a zedinjajo se vsi v enej točki: izraziti sovraštvo do Rusov in pač tudi do avstrijskih Sovanov, pri čemer se le Poljake nekoliko izjema.

„C. kr. avstrijska armada obstaja do po- lovice iz slovanskih sinov, ki so vsi ce- sarju zvesto vdani. Za te je jako mučno, da čitajo po časopisih slabe obsodbe o svo- jem slovanskem narodu, kakor sploh se- danje stanje vsem cesarsko avstrijsko misle- čim Slovanom, naj so meščanskega, uradniš- kega ali vojaškega stanu, greni čuvstvo, naj žive takraj ali onkraj Litve. Slovan naj da- nes proti Nemcu ali Magjaru sebe in svoj narod zataji ter se za brezdomovin- skega smatra!?

„V mnogih strankarskih zborih in društ- vih nemških liberalcev se uže nekaj let po- navlja fraza: „Nemštvo je v nevarnosti.“ skle- pajo se Slovanom sovražne resolucije in pro- testuje se proti pridobljenju novih slovanskih dežel; pa tega ne premislijo, da-li bi nove dr- žave ob naših južnih mejah za politične in trgovinske zadeve v Avstriji, da celo na Oger- skem, ne bile škodljivejše. Boje se pri tem posebno stroškov za upravo, ki bi bile seveda po kompliciranem aparatu v naših deželah jako drage, a po sistemu prejšnje vojaške granice čisto majhene. V tej stvari Italija vse drugače misli: ona bi, ako se jej dovoli, takoj stegnila roko po Dalmaciji, Hercegovini in Albaniji.

„Slovani v Avstriji se nijso še nikdar uprli proti habsburškemu cesarske- mu tronu, temuč so zmerom potegali se za

prosila stražo, nijso naju hoteli pustiti noter. — Sara pogleda bojzljivo okrog, se prime z obema rokama za glavo ter zleti preko poljan k očetu. Pohitim za njo. Vsi so čudeč gle- dali za nama. Pribežala sva k vojakom. Oni so stali v okrogu in so se, čujte gospoda, po- smehovali nesrečnemu Hiršelu. Zaderem se osorno na-nje. Hiršel naju opazi in se vrže hčeri okolu vratu. Sara ga objame krčevito.

Nesrečnik je mislil, da je pomiloščen. — Jame se uže meni zahvaljevati — obrnem se stran od njega.

„Vaše blagorodje,“ klical je stisnivši si roke. — „Mari nijsem pomiloščen?“

Jaz molčim.

„Ne?“

„Ne.“

„Vaše blagorodje,“ zajeclja — „pogledite vaše blagorodje, pogledite — to dekletce tukaj, vedite — je moja hči.“

„Vem,“ odgovorim in se zopet obrnem v stran.

„Vaše blagorodje!“ je kričal, „jaz se nijsem oddaljil od vašega šotora. Jaz se ne bi za ves svet —“

Obmolkne in sklene za trenotek oči. — „Hotel sem od vas novcev dobiti, vaše blago- rodje, priznati mi je, novcev — ali za ves svet —“

Molčal sem. Hiršel se mi je gnjusil, a tudi ona njegova tovarišica.

„Ali sedaj, ako me spasite,“ šepetal je žid — „ukazal bodem — umejete li, — z vsim bodem zadovoljen —“

Tresel se je, kakor list na trepetliki in se skrbno oziral. Sara, molčeč, objemala ga je strastno.

K nam pristopi pobočnik.

„Gospod zastavnik,“ mi reče, „njega jas- nost mi je ukazala, odvesti vas v zapor. „A

vi,“ — z roko pokaže vojakom na žida — „tako ga obesite!“

Siljavka približa se židu.

„Teodor Karlovič,“ rečem pobočniku (prišlo je z njim pet vojakov) — „zapovedite konči, da odneso to nesrečno dekletce.“

„Ustregel vam bodem.“

Ona je komaj dihala. Hiršel jej je nekaj šepetal v židovskem jeziku. Z veliko muko iz- trgali so vojaki Saro iz očetovega naročja in jo odnesli kaci dvajset korakov od tod. A ona se jim naglo izmuzne iz rok in pohiti k Hiršelu.

Siljavka jo zaustavi. Sara ga porine na stran; lice jej je zarudelo, oči zažarele in stegnila je roko.

„Bodite torej prokleti!“ zakriči nemški — „prokleti, trikrat prokleti, vi in cel vaš ostuden rod, naj vas obišče nesreča, nerodo- vitnost, silovita in sramotna smrt! Da bi se

njega obstanek; slovanski sinovi so bili vedno zvesti vojakom cesarjevi, stari hrvatski graničarji so navdušeni peli znano domovinsko cesarsko pesem: „Mi smo graničari, carjevi čuvani“ i. t. d.

„Nemci v Avstriji in dunajski časopisi torej nemajo nikakega uzroka, sovražno postopati proti Slovanom, sicer ne ljubijo avstrijskega cesarstva.“

„Da Magjari v svojej veliko-državnej domišljenosti sovražno postopajo proti Slovanom, ki so pod Štefanovo krono in veliko bolj prijačo Turkom, ki so tolikrat njih dežele pustili, temu uzrok nij upornost teh Slovanov, nego magjarska nestrpnost, kakor uže sploh Magjari v svojem cesarstvu o ravnopravnosti narodov prav nič ne hote vedeti.“

„Zdaj je pa še rusko-turška vojska na vse strani razburila proti Rusiji. Na Ogerskem terja, se ve da, samo vladajoča magjarska stranka, naj se Rusiji napové vojska in hoče tudi v Avstriji to misel narediti popularno; zahteva se dalje zveze z Anglijo. Anglija pa skrbi zdaj, kakor prej vselej, samo za svoje interese, in ako dobo Carigrad, ga ne izpusti nikdar več, kakor Malte ali Gibraltara nij. S tem pa bi se avstrijska trgovina v iztoku uničila, kakor so tudi prejšnje zveze z Anglijo Avstriji samo škodile.“

„Kako hočejo Rusi osodo kristijanov v Turčiji zboljšati, tega nočemo razmotravati. Opomeniti pa moramo, da Rusi dozdej še nijso nikdar niti v Avstriji niti v Nemčiji težili po pridobitvi; da pa je osoda kristijanov v Turčiji uže več stoletij žalostna, to zna ves svet.“

„Za Turkoljube si dovoljujemo izreči še to misel, da, ko bi prišli Turki še enkrat do svoje nekdanje moči, bi zopet začeli kot roparji preplavljati naše dežele, in prišli bi tudi na Ogersko in na Dunaj. Koran hoče tako!“

Politični razgled.

Notranje deželo.

V Ljubljani 11. avgusta.

O shodu **cesarja** našega in nemškega poročajo zdaj, da nijsta nič političnega govorila. Ali iz vsega občevanja se je videlo, da je popolen sporazum mej Berlinom in Dunajem, kar se višjih krogov tiče.

Iz **Itala** se „Fremdbl.“ brzojavlja, da je nemški cesar podelil pred svojim odhodom našemu cesarjeviču nasledniku, Rudolfu, prusk ulansk polk.

V **Zagrebu** so se denes zbrali izbor-

odprla pod vašimi nogami zemlja in vas žive požrla — vi brezbožni, brezčutni, krvoločni psi —!“

Vojaki primejo Hiršela pod pazduho. Zdaj sem zaznal, zakaj so se vojaki smijali Hiršelu, ko sem se Saro k njim hitel iz tabora. Zares je bil zelo smešen, ne glede na njegov brezupen položaj. Mučna misel, da mora skoro ločiti se od življenja, očitovala se je nesrečnemu židu v tako čudnem, gnjusnem kobacanju, skakanju in kričanju, da smo se vsi — ako tudi ne od srca — morali smijati. Bednik je umiral od strahu.

„Joj, joj, joj!“ je kričal; „joj — počakajte! očitaval bodem še mnogo tega. Gospod stražnikar, vi me poznate. Jaz sem faktor, pošten faktor. Ne obešajte me, počakajte, še trenotek, še jeden mali trenotek. Pustite me, jaz sem siromašen žid. Sara — kje je Sara? O jaz vem, ona je pri gospodu poročniku. Bog vedi, zakaj me je tako zapustil? Gospod

niki ali poslanci, katere so nalašč zato prostovoljno volile vse občine po vojaški krajini, da se posvetovajo, kaj je storiti zaradi železnice. Bode jih do 200 mož.“

V Sisku in v Koprivnici so Hrvatje tudi tabor naznanili, kjer se bodo izrekli za rusko orožje, kakor ondan Zagrebčani.

Vnanje države.

Ruske novine pravijo, da ravno zdaj, ko po priliki za Rusijo malej ne zgodi pri Plevni vsa turkoljubna Evropa vpije na Slavjane in Rusijo, je bolj gotovo, nego kedaj prej, da bodo Rusi nesli križ v Carigrad na cerkev sv. Sofije in da bodo le tam mir sklepali. —

Ali bode **Srbija** nevtralna ostala ali pa bode v boj posegla, in kaj potem Avstrija stori, o tem se razgovarjajo in ugibljejo sem ter tja neprenehoma, ali jasno nij, kako pride. Najbrž se bode Srbija pri miru pustila, kar je tudi prav od naše avstrijske strani.

Iz **Pariza** se poroča, da namerava vlada prav pred volitvami občno obsedno stanje proglasiti. Proti komu?

V **angleških** obeh zbornicah je bil nasvet, naj se začne debata o orientalnem vprašanju, na vladno željo nazaj vzeti. Torej se sklepa, da bode Beaconsfield sam razjasnila dal. —

Dopisi.

Iz Notranjskega 23. julija. [Izv. dop.] Dolgo sem uže molčal, in tudi bi se ne oglasil, da mi nij povzdigniti glasu za spomin moža, katerega sem visoko čislal, in kateremu je hvalo dolžan ves slovenski rod. 6. avgusta l. 1871 je izgubila slovenska domovina tega moža. Bil je to mož tak, kakor ga narod v sedanjem času jako pogreša — njegova izguba nij nadomeščena. Bil je to mož, ki se je mej prvimi in naj srčnejšimi boritelji za vzbuđenje in utrjenje slovenske narodnosti odlikoval. Bil je to mož, ki je vse svoje duševne moči narodu posvetil in tudi imenje radovoljno na žrtvenik domovine pokladal. Lehko je uginiti, da imam v mislih umrlega slovenskega pesnika, literata in mučenika narodne politike in svobodoljuba — Miroslava Vilharja.

In ta blagi mož, kateri nij oblastno z visocega stola narodu pota kazal, temuč kateri je neposredno mej ubogi, zatirani narod stopil, učil, svetoval in dejansko pomagal, kjer in kolikor je bilo v njegovej moči, kateri je svojej domovini daroval vse, kar je imel, ta blagi mož nema od nje družega, kot pest zemlje, pokrivajoče prah njegovega trupla. Grob njegov je zapuščen, — brez

poročnik! Ne pojdem nikamor od šatora. — Vojaki so pograbili Hiršela — on grozno zavpije in se jim iztrga iz rok.

„Vaša jasnost, usmilite se nesrečnega očeta! Dam vam deset zlatnikov, petnajst vam jih dam, vaša jasnost!“

Pritisnejo ga ob brezo.

„Nikarte me! Usmilite se, gospod poročnik! Vaša jasnost! Gospod general in glavni vojevoda!“

Vrgli so židu vrv okolo vratu — sklenil sem oči in pobegnil. —

Prebil sem dva tedna v zaporu. Povedali so mi, da je udova nesrečnega Hiršela bila prišla po obleko obešenčeve. General jej je ukazal dati sto rubljev. Sare nijsem nikdar več videl. Bil sem ranjen; odnesli so me v bolnico in prej, nego sem ozdravel, podalo se je Danjsko — a jaz sem došel svoj polk tekar na obali Rena.

spominka, kateri bi narodu slovenskemu znamenoval mesto, kjer počiva njegov vredni sin, — kateri bi spominjal potomce na izgled živega in požrtvovalnega rodoljuba, ter navduševal jih k posnemanju. Domovina, si-li res tako nevhvaležna?

Res je, rodoljub si postavi naj lepši spomenik sam s svojimi deli. Tudi ranjki Miroslav postavil si je lep duševni spominek, — spominek sebi in narodu v slavo. Njegove pesni so daleč mej Slovence in druge Slovane prodrle, — narod si je njegove pesni osvojil. Naj poreko strogi kritiki in estetik, kar jim drago, naj mu očitajo nedostatek glasbene šole in umetniškega okusa, jaz poudarjam, da je Vilhar za razširjanje slovenskega petja jako mnogo storil, in da je bolje, da narod njegove pesni prepeva, če ravno nijso po vsem izvrstne, — nego umazane izmečke nemške in italijanske. — Postavil si je dalje spomenik z neumornim slovestnim delovanjem, — v zgodovini slovenskega slovstva mu bo gotovo časten prostor odmerjen, — postavil si je spomenik v srci naroda, katerega je dejansko podpiral. Toda nas ne reši dolžnosti, pokazati neustrašenemu boritelju za narodnost in svobodo našo hvaležnost, počastiti vrlega dejanskega rodoljuba z vidnim spominkom. Narod, kateri svojih mož ne čisla in ne časti, nij vreden, da se mu rodé.

Ta misel je navdajala tudi pivške rodoljube, za to se je v Zagorji ustanovil odbor za nabiranje dobrovoljnih darov, s katerimi bi se zaslužnemu možu postavil dostojen spominek. Odbor se je zanašal na pripoznane zasluge Vilharjeve in na darežljivost slovenskega občinstva, ali zmotil se je. Darovi so iz početka počasih in redko prihajali, zdaj se nikdo več ne oglasi; odbor pa tiči, „naprej ne ve, nazaj ne sme.“ Tega slabega vspeha krivo je nekoliko naše časnikarstvo, katero je na to zadevo premalo pozornosti obrnilo. Ne zamerite, gospod urednik, to tudi na Vas leti. Kar ste dozdej opustili, prošeni ste v imenu domoljubne stvari, storite zdaj, — prošeni ste Slovence opomeniti njihove domovinske dolžnosti. Res, sramostno bi bilo za nas, ako bi se pričeto podvzetje odložiti moralo. Mi Slovenci nijsmo bogatci, naše materijalne okolnosti nijso bliščeče, ali za moža, kateri je domovini vse žrtvoval, vendar le nekaj vtrpimo, ako — hočemo!

Domače stvari.

— (Kranjski deželni načelnik) g. Vidman ima baje upanje, priti za ces. namestnika namesto umrlega Wiedenfelda na zgornje Avstrijsko. Njegov konkurent je, kakor po nemških časopisih beremo, knez Metternich, oni isti, ki je enkrat uže v Ljubljani bil pri deželnem načelnstvu.

— (Mesto Lož) na Notranjskem, vedno narodno, zadnja telegrafna postaja Cerknica, praznuje denes slovesno svojo 400letnico. Mislimo, da ona narodna mesta in trgi, ki se po deputacijah svečanosti ne udeleže, bodo denes vsaj telegrafično v Cerknico Ložane pozdravili.

— („Lož o času Valvazorja“) v podobi je izšel v kamnotisku Blaznikove tiskarne in velja ena velika podoba 60 kr., manjša brez obroba pa 20 kr.

— (Čestitanje.) Z Gorenjskega se „Sl.“ piše, da je šla deputacija treh gospodov duhovnikov iz dekanije Radovljiške čestitat v

imenu vse dekanijske duhovščine prejšnjemu škofu gosp. Jarneju Vidmarju, k zlatej maši njegovej in za god, katero oboje obhajati ima ta mesec.

— (Porotniki.) Izpred porotnega sodišča prinesemo obširno poročilo o pravdi zoper c. kr. sodnika Vencovskega v prihodnji številki. Denes le toliko povemo, da je bil Vencovski včeraj obsojen na štiri leta ječe.

— (Iz Slovenjgradca) se je preselil dozdani dolgoletni nemškutarski agitator g. Kaligariš v Celje. Namestu njega je izvoljen za župana notarski koncipijent Janez Tomscheg.

— (V Bled) pojde v sredo iz Ljubljane poseben vlak v jutro in se zvečer vrača. Znano je, da je ta dan na otoku blejskem velik ljudski shod.

— („Agramer Presse“) nemšk dnevnik, ki izhaja dobro v slovanskem duhu uređovan v Zagrebu (in stane 4 gl. 50 kr. na četrt leta, prinesel je zopet zaporedom tri izvrstne članke „Das Erwürgen des Slovenenthums“. Mi jih ne bi mogli prinesiti, ker v Cislejtaniji bi bili konfiscirani.

— (Ljubljanski butelj), ki se sicer tudi „Tagblatt“ imenuje, v svojih neizmerno neumnih člankih in opombah ne neha denuncirati nas Slovence zavoljo tega kot nelojalne in neavstrijske, ker kot Slovani simpatiziramo s slovansko in krščansko Rusijo, ne pa kakor on, z azijsko in mohamedansko Turčijo. Ali je s tacim nemškutarskim bedakom polemika mogoča?

Naznanilo.

Posrečilo se mi je pridobiti za „glasbeno matico“ kompozicijo slavnega virtuoza Franja Krežme, in sicer romanco „moje sanje“ (za gosli in glasovir), katero je igral v tukajšnji čitalnici pri koncertu dne 20. julija t. l. Naznanjam to veselo novico vsem čestitim udom „glasbene matice“ in opozorujem, da se bode tiskalo le malo eksemplarov črez število udov, da naj torej oni, ki še niso udje in želé to skladbo dobiti, o pravem času svoj pristop k društvu naznanijo.

V Ljubljani, dne 9. avg. 1877.

Vojteh Valenta,
tajnik „glasbene matice.“

Razne vesti.

* (Bonapartova dekla.) V Kahiri na Egiptovskem je pred nekoliko dnevi umrla 106 let stara zamurka, ki je bila do zadnjih trenutkov vedno bistrega duha in izvrstnega spomina. Bila je koncem prošlega stoletja dekla pri generalu Napoleonu Bonaparte, ko je bil on v Egiptu in vedno je rada pripovedovala o onih časih. Takozvana „rumena hiša“, v katerej je general stanoval, stoji še zdaj in na njenem dvorišču raste visoka palma, katero je baje sam posadil.

* (Tepež.) V nižje avstrijskem mestu Hirtenbergu so te dni prebivalci padli črez tamošnje judovske oderuhe, da je morala gosposka tem judom v nevarnosti na pomoč priti.

* (Nikoli prav.) Nek tat je obsojen, ker je iz ječe popihal jo. Ves obupan pravi sodniku: „Gospod, vam pa tudi nij nikoli prav! Če kam vlomim, me kaznujete, če kje ven grem, pa spet. Človek res uže ne ve, kaj bi počel!“

* (Rekrut z medaljo.) V vrsti rekrutov je stal v nekem mestu pred kasarno tudi eden, ki je imel na prsih medaljo. Častnik ga vpraša: „Rekrut Lehmann, od kod imate vi medaljo?“ Rekrut pa malo osramoten odgovori: „To je tista medalja, ki jo je naša krava dobila na zadnji živinski razstavi.“

Istnica uredništva: G. S. Članek je dober, radi bi ga natisnili, ali po našem izkustvu bi drž. pravdnik zarad njega list gotovo konfisciral. Kaj čemo!!

Tržne cene

V Ljubljani 11. avgusta t. l.
Pšenica hektoliter 9 gld. 43 kr.; — rež 6 gld. 17 kr.; — ječmen 4 gld. 71 kr.; — oves 3 gld. 41 kr.; ajda 7 gld. — kr.; — prosó 5 gld. 36 kr.; — kuruza 6 gld. — kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 84 kr.; — špeh frišen — gld. 74 kr.; — špeh povojen — gld. 73 kr.; jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 54 kr.; — telečnine 56 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 75 kr.; — slame 1 gld. 60 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 11. avgusta.

(Uzvirno telegrafično poročilo.)
Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 62 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 66 „ 80 „
Zlata renta . . . 74 „ 90 „
1860 drž. posojilo . . . 111 „ 50 „
Akcijske narodne banke . . . 819 „ — „
Kredne akcije . . . 169 „ 40 „
London . . . 122 „ 20 „
Napol. . . 9 „ 80¹/₂ „
C. k. cekini . . . 5 „ 83 „
Srebro . . . 106 „ 65 „
Državne marke . . . 60 „ 10 „

Amalija Tušekova,

vdova c. k. gimnazijskega profesorja v Ljubljani, na Bregu h. št. 8 (nova), jemlje za prihodnje leto

učence v stanovanje in na hrano.

Učenci morejo rabiti tudi glasovir. (211—1)

8 oraloj dobre zemlje, ki lahko

preživé eno rodbino,

se prodajejo za 320 gold. z 100 gold. are, tudi manjše in večje parcele do 5000 oraloj, kakor tudi vaške kréme v Slavoniji se dobodo. Več pri direktorji plem. posestva Uljanik, Dunaj, V., Kettenbrückengasse 11. (198—4)

Štev. 4505.

(201—3)

Razpis.

V deželni prisilni delavnici v Ljubljani je izpraznjena služba paznika II. razreda z letno plačo 300 gold., s službeno obleko, stanovanjem v zavodu in z 84 deka kruha na dan.

Kdor želi dobiti to službo, naj svojo prošnjo izroči, ako mogoče osobno, upravništvu deželne prisilne delavnice

do konca avgusta meseca 1. 1877 in naj dokaže starost, stan, trdno zdravje in krepko postavo, neomadeževano življenje, znanje kacega rokodelstva, popolno zmožnost slovanskega in nemškega, slučajno tudi laškega jezika, in kje je služil doslej, in naj pové, ali je z uradniki ali služabniki prisilne delavnice v rodu ali svaštvu.

V Ljubljani dne 31. julija 1877.

Od deželnega odbora kranjskega.

Začetek ob 6. uri zvečer. — Vstopnina 15 kr.

Vojaška godba

svira denes nedeljo 12. avgusta

v pivarni št. peterskega predmestja.

Za obilno obiskovanje se priporoča

(212) Ivan Tanko.

5000 kilogramov

zgodnjega rožnega krompirja Early-Rose, najokusnejši in najrodovitnejši krompir je na prodaj po 5 gld. 100 kilogramov pri

M. Pirou

(207—2)

v Kranji.

Dobra

prodajalka na drobno

se sprejme za mešano trgovino na Kranjskem precej. Ponudbe naj se oddajajo v F. Müllerjevem annoucen-bureau v Ljubljani. (206—3)

Knjiga, 60 natisov doživela, vendar ne po ki je, potrebuje nikakega priporočanja, to je pač najlepši dokaz, kako je dobra. Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravljenja za pridobitje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od imenitne, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethode“ je izšel uže 60. natis. Tisec in tisoč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana pričevanja. Nihče naj dakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno, popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a. v., prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vposlanju 12 pism. mark po 5 kr. dá poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—18)

Prsni katar

se urno odpravi.

Najnovejša

javna zahvalnica

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllerja, inženerja, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabriki sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaše blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoči iskati. Kupil sem si dve flaši zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. Katar je bil uže pri prvi flaši skoraj odstranjen, in zato smem Vaše prave Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtoplejše priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo. Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikih naznanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsnih bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem

Karl Bergmüller, inženjer, Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirju. (187—5)

V Ljubljani pri Gabr. Piccoli, lekarna pri „angelju varhu“ na dunajske cesti.

Otvorjenje nove vinske trgovine

na debelo v Spodnji Šiški št. 82.

Podpisani si dovoljuje p. u. občinstvu naznanjati, da ima veliko zalogo pravega

terana, istrijanskih črnih in pravih španjskih vin po najnižjih cenah.

Blagovoljne naročbe prevzema za vsak kvantum vdani

(210—1)

J. Aite.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Karl Sirk,

notar v Brežicah (Rann) na Spodnjem Štajerskem, prodá 120 veder prav dobrega starega in novega

Iutenberškega vina

domačega pridelka, katero je za butelije ali pa za mešanje in zboljšanje slabjših vin posebno pripravno, precej in po vredni ceni, tudi po 5 veder ali pa vse vkup. Vprašanja se bodo hitro odgovorila. (208—2)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“